

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**DESPĂGUBIRI PENTRU FERMIERI
ÎN STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE**

Documentare și sinteză: Bogdan Constantin Mrejeru, consilier - Direcția studii și documentare legislativă

Studiul documentar poate fi accesat direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

ABSTRACT

Aproape jumătate din suprafața Uniunii Europene este constituită din terenuri agricole. Acționând ca gestionari ai spațiului rural, fermierii conturează peisajele și prin munca lor furnizează bunuri publice de care beneficiem cu toții. Ei depind însă și de resurse naturale, precum apa și solurile. Activitățile agricole sunt afectate de fenomenele climatice, de starea mediului, de biodiversitate și de calitatea apei.

Prezentul studiu cu caracter documentar încearcă să prezinte *aspecte comparative privind despăgubirile acordate pentru fermieri în state membre UE* (ex: Cehia, Danemarca, Franța, Italia, Germania, Olanda, Polonia, Spania, Suedia) respectiv modalitățile de acordare a sumelor, situații specifice (secetă, compensații pentru protecția mediului, daune provocate de animale, etc) pentru care sunt alocate resurse financiare, procedurile și rolul autorităților de plăți în agricultură în sprijinirea fermelor și micilor fermieri.

De asemenea, prin intermediul Politicii Agricole Comune (PAC), plățile directe „verzi” destinate ecologizării îi recompensează pe fermierii care adoptă sau mențin practici agricole care contribuie la îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și climă. Astfel, prin intermediul „înverzirii”, Uniunea Europeană îi despăgubește pe fermieri pentru conservarea resurselor naturale și furnizarea de bunuri publice care le aduc beneficii cetățenilor, dar nu se reflectă în prețurile de pe piață.

CUPRINS

1. CONSIDERAȚII GENERALE	5
2. ASPECTE COMPARATIVE	14
2.1. DESPĂGUBIRI ACORDATE PENTRU SECETĂ	16
GERMANIA	18
FRANȚA	20
IRLANDA	20
DANEMARCA	22
ESTONIA	22
POLONIA	22
LITUANIA	23
SUEDIA	23
2.2. COMPENSAȚII PENTRU MĂSURI DE MEDIU	23
CEHIA	23
FRANȚA	25
GERMANIA	26
OLANDA	28
2.3 DESPĂGUBIRI PENTRU DAUNE PRODUSE DE ANIMALE	30
FRANȚA	30
GRECIA	31
SUEDIA	33
SPANIA	34
BIBLIOGRAFIE	35

1. CONSIDERAȚII GENERALE

Politica agricolă¹ a UE a evoluat considerabil în ultimele decenii, pentru a-i ajuta pe fermieri să facă față unor noi provocări și să reacționeze prompt la atitudinile și așteptările în schimbare ale populației. Politica agricolă comună (PAC)² acoperă numeroase domenii, printre care se numără calitatea alimentelor, trasabilitatea, comerțul și promovarea produselor agricole. UE îi sprijină financiar pe agricultori și încurajează practicile durabile și ecologice, investind totodată în dezvoltarea zonelor rurale.

Instituțiile UE colaborează pentru a garanta politici optime în materie de alimente și agricultură, în toate etapele: elaborare, implementare, monitorizare și evaluare. Autoritățile naționale și locale pun în aplicare legislația convenită la nivelul UE. Prin bugetul UE, fondurile sunt puse la dispoziția statelor membre în conformitate cu normele stabilite la nivelul Uniunii.

Începând din anul 2013³, în cadrul reformei vizând politica agricolă comună a fost introdusă *schema de plată de bază*⁴ pentru fermieri⁵.

Schema BPS are la bază drepturile la plată pentru fermieri. În primul an de aplicare a BPS, fermierilor eligibili le-au fost alocate resurse financiare. În general, se acordă un drept la plată pentru fiecare hectar eligibil (deși unele țări ale Uniunii Europene au limitat cuantumul sumelor care puteau fi alocate). Sprijinul prin BPS este acordat anual fermierilor eligibili, în momentul „activării” acestor drepturi. Activarea se face anual prin declararea hectarelor eligibile, cu numărul aferent de drepturi la plată.

Toate sumele alocate unui fermier au aceeași valoare, dar dacă o țară din UE a optat pentru o astfel de abordare, pot exista diferențe în ceea ce privește valoarea drepturilor între agricultori. În acest caz, se ia în considerare nivelul anterior al plăților alocate fiecărui fermier

¹ https://europa.eu/european-union/topics/agriculture_ro

² <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/2f8c900b-8322-466f-98ac-0602de4c08aa/language-ro/format-PDF/source-search>

³ The 2013 reform of the Common Agricultural Policy introduced a new basic payment scheme (BPS) for farmers

⁴ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_10/SR_BPS_EN.pdf

⁵ Plata de bază este o schemă de sprijin pentru veniturile agricultorilor. Există două tipuri de scheme:

- schema de plată de bază (BPS)

- schema de plată unică pe suprafață (SAPS), o schemă de tranziție simplificată.

(sau valoarea drepturilor deținute de acesta în cadrul schemei de plăți directe anterioare), pentru a se evita diferențele prea mari în ceea ce privește nivelul de sprijin.

Totuși, întrucât unul dintre obiectivele noii scheme este îndepărtarea de aceste referințe istorice, țările UE care adoptă această abordare au convenit să reducă progresiv diferențele în ceea ce privește valoarea drepturilor și să aducă aceste valori la valoarea medie sau la o valoare apropiată de aceasta. Acest proces este adesea denumit „convergență internă”.

Plata reală se acordă fermierilor activi pe baza activării drepturilor la plată pe care aceștia le dețin și se calculează în raport cu terenul eligibil pe care ei îl declară.

Bulgaria, Cehia, Estonia, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Polonia, România și Slovacia utilizează *Schema de plată unică pe suprafață* - SAPS în locul schemei de plată de bază. SAPS este o măsură tranzitorie care decurge din tratatele de aderare ale respectivelor țări. SAPS nu prevede drepturi la plată – sprijinul este plătit doar pe baza hectarelor eligibile declarate de fermieri, iar nivelul este același pentru toate hectarele din țară.

Plata de bază este completată de alte plăți de sprijin pentru venit, dedicate anumitor categorii sau tipuri de beneficiari. Printre acestea se numără plățile pentru tinerii fermieri, plățile de „înverzire” și schemele suplimentare opționale pe care țările UE pot alege să le aplice.

Sprijinirea fermierilor se realizează prin sistemul de plăți directe, care trebuie distribuite echitabil și direcționate eficient. De asemenea, PAC trebuie⁶:

- să încurajeze agricultura **inteligentă**⁷ și **rezilientă**⁸, asigurând securitatea alimentară printr-o utilizare sporită a tehnologiilor moderne;

- să consolideze și să contribuie la obiectivele mai ample ale UE privind **mediul, eficiența utilizării resurselor și clima**;

- să sprijine **viața socială și economică a zonelor rurale** prin crearea de locuri de muncă, atragerea unor fermieri noi în această profesie și încurajarea autorităților și agențiilor locale să dezvolte pe deplin potențialul zonei;

⁶ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=legisum%3A4326393#keyterm_E0001

⁷ **Agricultură inteligentă**: asigurarea faptului că sectorul agricol al UE este pregătit să abordeze problemele cu care se confruntă prin educație, cercetare și inovare.

⁸ **Agricultură rezilientă**: asigurarea faptului că sectorul agricol este capabil să se adapteze la contextul și provocările în schimbare, menținându-și funcțiile de bază, inclusiv furnizarea bunurilor și a serviciilor sale vitale.

- să asigure faptul că publicul european are în continuare acces la **produse alimentare sigure, de înaltă calitate, hrănitoare și la prețuri accesibile**.⁹

Plățile directe¹⁰ acordate fermierilor sunt realizate prin intermediul schemelor de sprijin din fiecare țară a UE. Astfel, statele membre UE trebuie să dedice o anumită proporție din alocarea de fonduri în temeiul PAC **schemelor de sprijin obligatorii**:

- plăți standard per hectar – în vederea distribuirii subvențiilor într-un mod mai echitabil, toate statele UE trebuie să treacă la o plată uniformă per hectar începând cu 2015 („*schemă de plată de bază*”);

- *plăți ecologice per hectar* – acestea se acordă fermierilor pentru respectarea practicilor benefice pentru climă și mediu (30% din alocarea națională de fonduri);

- *plată per hectar pentru tinerii fermieri* – pentru fermierii cu vârsta de cel mult 40 de ani care se stabilesc pentru prima dată ca șefi de fermă într-o perioadă de până la cinci ani anterioară depunerii cererii de sprijin; această plată este disponibilă timp de până la cinci ani.

Există și unele *scheme de sprijin opționale*. Țările UE pot opta:

- să sprijine fermele de dimensiuni mai mici plătind o sumă mai mare pentru primele hectare („*plată redistributivă*”);

- să acorde plăți adiționale pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale;

- să acorde sume limitate de sprijin legat de producție („*sprijin cuplat*” – plăți pentru anumite culturi sau șepteluri) pentru a ajuta sectoarele agricole din propria țară care se confruntă cu dificultăți;

- să ofere o schemă simplificată pentru *micii fermieri* – o plată anuală de până la 1 250 EUR.¹¹

Începând cu 1 ianuarie 2018 au intrat în vigoare normele Regulamentului (UE) 2393/2017, care prevăd următoarele: numai **fermierii activi** (adică aceia a căror activitate

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=legissum%3A4326393>

¹⁰ Regulamentul (UE) nr.1307/2013– norme privind plățile directe acordate fermierilor în cadrul politicii agricole comune a UE. În decembrie 2017, UE a adoptat Regulamentul (UE) 2017/2393, care modifică Regulamentul (UE) nr.1307/2013, precum și alte acte legislative legate de PAC [Regulamentele (UE) nr.1305/2013 de organizare a Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală, (UE) nr.1306/2013 de stabilire a normelor privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole a UE, (UE) nr.1308/2013 privind organizarea comună a piețelor agricole în UE și (UE) nr.652/2014 cu privire la gestionarea cheltuielilor privind lanțul alimentar, sănătatea și bunăstarea animalelor].

¹¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=legissum%3A03010103_1

agricolă este semnificativă) ar putea beneficia de sprijin¹²; unele aspecte ale normelor aplicabile **plăților ecologice** au fost simplificate, în special pentru cerințele privind diversificarea culturilor; s-a extins definiția **pășunilor permanente**:

- statele UE pot decide să includă anumiți arbuști sau arbori care produc hrană pentru animale în pășunile permanente pe care predomină iarba și alte plante furajere erbacee, pe întregul lor teritoriu sau pe o parte a teritoriului;

- acestea pot considera neefectuarea aratului pe un teren sau neutilizarea terenului pentru rotația culturilor timp de cel puțin 5 ani drept criteriu pentru clasificarea ca pășune permanentă;

- **tinerii fermieri** pot accesa acum cu mai multă ușurință toți cei 5 ani de plăți;

- sunt clarificate responsabilitățile țărilor UE în ceea ce privește **sprijinul cuplat**;

- tipurile de **zone de interes ecologic** sunt extinse pentru a cuprinde și zonele pe care se cultivă specii de plante precum *Miscanthus* și *Silphium perfoliatum*, precum și **terenurile lăsate nelucrate** pentru plante benefice polenizatorilor.

În cadrul sistemului de **ecocondiționalitate**¹³, fermierii care nu respectă normele UE se pot confrunta cu reducerea următoarelor forme de sprijin: - plăți directe (decuplate sau cuplate); majoritatea plăților pentru dezvoltare rurală: plățile pe zone, inclusiv măsurile de agromediu, plățile pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale, măsurile [NATURA 2000](#), măsurile de împădurire, plățile în favoarea mediului forestier și măsurile vizând agrosilvicultura și agricultura ecologică; plățile în sectorul vitivinicol: restructurarea și reconversia plantațiilor viticole și recoltarea înainte de coacere.

Din punct de vedere al **măsurilor de mediu**¹⁴, statele membre UE trebuie să aloce „înverzirii”¹⁵ aproximativ 30% din sprijinul lor pentru venit. Fermierii primesc plățile directe

¹² Următoarele norme reglementează sprijinul pentru venit acordat de UE agricultorilor: - normele privind sprijinul pentru venit acordat fermierilor [[Regulamentul UE nr.1307/2013](#), [Regulamentul delegat \(UE\) nr. 639/2014](#), [Regulamentul de punere în aplicare \(UE\) nr.641/2014](#)]; normele privind gestionarea, finanțarea și monitorizarea politicii agricole comune [[Regulamentul UE nr.1306/2013](#), [Regulamentul delegat \(UE\) nr.640/2014](#), [Regulamentul de punere în aplicare \(UE\) nr.809/2014](#)]

¹³https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/income-support/cross-compliance_ro

¹⁴https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/income-support/greening_ro

¹⁵ „Înverzirea” face obiectul următoarelor norme privind plățile directe în cadrul PAC ([Regulamentul UE nr. 1370/2013](#), [Regulamentul delegat \(UE\) nr. 639/2014](#), [Regulamentul de punere în aplicare \(UE\) nr. 641/2014](#)).

„verzi” dacă respectă 3 practici obligatorii cu efecte benefice pentru mediu (în special pentru sol și biodiversitate).

Cele 3 măsuri pe care trebuie să le pună în aplicare agricultorii sunt:

- **diversificarea culturilor**: o mai mare varietate de culturi poate crește rezistența solului și a ecosistemelor;

- menținerea de **pășuni permanente**: pășunile favorizează sechestrarea carbonului și protejează biodiversitatea (habitatele);

- alocarea a 5% din terenul arabil **zonelor benefice pentru biodiversitate**: zone de interes ecologic (ZIE), de exemplu arbori, garduri vii sau pârlage care îmbunătățesc biodiversitatea și habitatele.

Exploatațiile cu peste 10 ha de teren arabil trebuie să dețină cel puțin două culturi, iar în cazul exploatațiilor cu peste 30 ha sunt necesare cel puțin trei culturi. Cultura principală nu trebuie să acopere mai mult de 75% din suprafața terenului. Există și excepții de la această regulă, în funcție de situația fiecărui agricultor. De exemplu, excepțiile îi vizează pe agricultorii care dețin suprafețe mari de pășuni benefice din start pentru mediu.¹⁶

Raportul dintre pășunile permanente și terenurile agricole este stabilit de țările UE la nivel național sau regional (cu o marjă de flexibilitate de 5%). Mai mult decât atât, statele membre UE desemnează zone cu pășuni permanente sensibile din punct de vedere al mediului. Agricultorii nu pot ara și nu pot transforma pășunile permanente din aceste zone.

Agricultorii care dețin peste 15 ha de terenuri arabile trebuie să se asigure că, cel puțin 5 % din ele reprezintă o zonă de interes ecologic pentru protejarea și îmbunătățirea biodiversității.

Normele în materie de „înverzire” nu îi vizează pe agricultorii care au ales schema pentru micii fermieri, din motive administrative și de proporționalitate. Cei care practică agricultura ecologică primesc automat o plată „verde”, deoarece se consideră că aduc beneficii mediului prin însăși natura muncii lor. În funcție de situația individuală a fiecărui agricultor, sunt posibile și alte excepții.

Statele membre UE le pot permite agricultorilor să îndeplinească una sau mai multe cerințe în materie de „înverzire” prin practici echivalente. Acestea trebuie să se bazeze pe *schemele agroecologice* elaborate în cadrul programelor de dezvoltare rurală ale țărilor UE sau al sistemelor naționale/regionale de certificare.

¹⁶ [Report from the Commission on the implementation of the ecological focus area obligation under the green direct payment scheme](#)

Fiecare țară din UE se asigură că fermierii care folosesc practici alternative nu beneficiază, atât de sprijinul pentru venit acordat în contextul „înverzirii” obligatorii, cât și de fondurile de dezvoltare rurală¹⁷.

Agricultorii care nu respectă normele în materie de „înverzire” primesc mai puțini bani. Reducerile reflectă numărul de hectare identificate ca neconforme, ținând cont de natura cerinței de ecologizare. Începând din 2017, guvernele naționale pot impune sancțiuni administrative pe lângă reducerea plăților „verzi”. Sancțiunile administrative trebuie să fie proporționale cu gravitatea și dimensiunea neconformității.

În **România**¹⁸, *Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar* pe termen mediu și lung - orizont 2020/2030 vizează valorificarea inteligentă și durabilă a potențialului agroalimentar și dezvoltarea spațiului rural, fiind un document suport, care susține progresul agriculturii și dezvoltării rurale. Strategia constituie un angajament al României față de UE pentru realizarea PAC.

Începând cu 2008, Uniunea Europeană a alocat României o sumă impresionantă de fonduri pentru implementarea politicii agricole comune¹⁹, prin intermediul celor două instrumente de finanțare principale: *Fondul european de garantare agricolă (FEGA)* și *Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)*. Scopurile lor, precum și reglementările Uniunii Europene, afirmă foarte clar că banii sunt pentru a ajuta fermierii, dezvoltarea rurală și măsurile agricole.

În perioada 2008-2018, România a beneficiat de un total de 23,2 miliarde de euro din cele două instrumente de plată ale finanțării PAC. Cea mai mare sumă totală de bani primită a fost în 2017, cu 3,3 miliarde de euro, în timp ce cea mai mică sumă a fost la un an după aderarea țării la UE.

În 2018, statisticile Comisiei Europene au arătat că în România, dintr-un total de 834.620 de beneficiari de ajutoare directe pentru producători, 57% dintre aceștia au primit între 0-500 EUR, alți 26% dintre aceștia au primit doar între 500-1.250 EUR, în timp ce 0,05% primit peste 250.000 EUR.

Categoria celor care au primit sub 500 EUR a obținut plăți în valoare de 141,1 milioane EUR dintr-un total de 1,7 miliarde EUR din fondurile agricole ale UE, ceea ce reprezintă 8% din total. Categoria celor care au primit între 500 și 1.250 EUR au fost plătite cu doar 20 milioane EUR mai mult, aproximativ 9% din totalul sumelor plătite. Prin comparație, cei care au primit peste 250.000 EUR au reușit să primească 228 milioane EUR, aproape la fel ca primele două categorii primite în total și 13% din totalul sumelor plătite.

¹⁷https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_en

¹⁸<http://madr.ro/docs/agricultura/strategia-agroalimentara-2020-2030.pdf>

¹⁹<http://www.apia.org.ro/ro/noua-politica-agricola-comuna-2014-20201424860113/noua-politica-agricola-comuna-2014-2020>

Primele două categorii reprezintă micii fermieri, cu capacitate și management limitat, care au primit doar sume mici de plăți, până la maximum 1.250 EUR per beneficiar.

În cadrul schemei „Micii fermieri” a Uniunii Europene pentru România, ponderea fermierilor din numărul total de fermieri eligibili pentru plăți directe a scăzut treptat în perioada 2015-2018 de la 80% în 2015, procentul a scăzut la 55% în 2018, împreună cu ponderea cheltuielilor totale pentru plăți directe.

Banii UE primiți de România prin **FEGA și FEADR** sunt gestionați de *Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură* (APIA).²⁰ Agenția²¹ este responsabilă de implementarea fondurilor UE și de verificarea tuturor plăților și îndeplinirea criteriilor de primire a subvențiilor UE pentru beneficiarii și proprietarii terenurilor agricole.

Un rol important în cadrul sprijinirii la nivel european a fermelor îl au *sistemele de plăți compensatorii /schemele agro-ecologice* și subvențiile²² acordate fermierilor pentru buna desfășurare a activităților agricole.

Astfel, plățile de *compensare* către fermieri pentru furnizarea de servicii agro-ecologice reprezintă un sistem de politică bine stabilit în cadrul politicii agricole comune a UE. Sprijinul pentru organizațiile fermierilor este prevăzut în cadrul programului UE Leader și al Regulamentului UE 1306/2013, care pot oferi oportunități interesante pentru creșterea eficienței schemei de plăți pentru serviciile agro-ecologice.

Integrarea *politicii de mediu* face parte din obiectivele UE (aspect specificat în Tratatul privind funcționarea UE) și trebuie aplicată în special politicii agricole comune.²³ În practică, politica agro-ecologică contribuie la integrarea politicilor cadru printr-un sistem de plăți către fermieri pentru măsuri voluntare de punere în aplicare a practicilor agricole de mediu. Așa cum se susține în literatura de specialitate²⁴ privind plățile pentru servicii de mediu²⁵, se așteaptă ca astfel de scheme de plăți voluntare să contribuie la atingerea obiectivelor de mediu la costuri reduse și fără a introduce reglementări directe suplimentare, pentru a angaja organizații de stat, de piață, non-profit și actori civici în proiectarea și livrarea de

²⁰ <http://www.apia.org.ro/>

²¹ <http://www.apia.org.ro/ro/comunicate-de-presa/agentia-de-plati-si-interventie-pentru-agricultura-apia-informeaza-ca-incepand-cu-data-de-01-martie-2021-a-demarat-campania-de-primire-a-cererilor-unice-de-plata-in-anului-2021-avand-in-vedere-ca-siguranta-in-contextul-pandemiei-covid-19-este-extrem-de-importanta-pentru-institutia-noastra-fermierii-vor-putea-sa-si-inregistreze-cererile-unice-de-plata-in-anul-2021-fara-a-se-prezenta-la-centrele-judetene-locale-apia-si-sau-al-centrul-municipiului-bucuresti-pana-la-data-de-15-mai-2021-se-va-complet>

²² <https://farmsubsidy.org/about/>

²³ TomDedeurwaerdere^{ab}AudreyPolard^aPaoloMelindi-Ghidi, **The role of network bridging organisations in compensation payments for agri-environmental services under the EU Common Agricultural Policy**, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S092180091500316X#bb0320>

²⁴ https://old.wwf.ro/ce_facem/economie_verde/plati_servicii_meniu/

²⁵ <https://wwf.ro/noutati/comunicate-de-presa/platile-pentru-serviciile-de-meniu-pes-un-concept-inovator-in-conservarea-biodiversitatii/>

politici publice și pentru a sprijini creșterea economică, în timp ce atinge în continuare obiectivele de reglementare și conservare.²⁶

În timpul **pandemiei** provocate de coronavirus²⁷, fermierii și producătorii agricoli se confruntă însă cu dificultăți și cu o presiune crescândă. Garantarea securității alimentare rămâne una dintre prioritățile Comisiei Europene.²⁸ Astfel, fermierii și alți beneficiari ai măsurilor pentru dezvoltare rurală vor putea beneficia de împrumuturi sau garanții pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare, în valoare de până la 200 000 EUR²⁹, în condiții avantajoase (rate ale dobânzii foarte scăzute sau grafice de rambursare favorabile).³⁰

Noua măsură temporară le-ar permite țărilor din UE³¹ cărora le-au mai rămas fonduri de dezvoltare rurală să facă plăți fermierilor și întreprinderilor mici din sectorul agroalimentar în 2020³². Acesta ar trebui să fie un sprijin imediat pentru cei care au cel mai mult de suferit din cauza crizei. Țările UE³³ pot oferi sprijin de până la 7 000 EUR per agricultor și de 50 000 EUR per întreprindere mică și mijlocie (IMM).

Pentru a crește fluxul de lichidități al fermierilor, Comisia va majora avansurile pentru politica agricolă comună (PAC), mai exact cele destinate sprijinului pentru venit (de la 50 % la 70 %) și unor plăți pentru dezvoltare rurală (de la 75 % la 85 %).

În temeiul *cadrului temporar pentru ajutoare de stat* adoptat de curând de Comisie³⁴, fermierii pot beneficia de un ajutor maxim de 100 000 EUR per fermă, iar societățile de prelucrare și de comercializare a alimentelor pot beneficia de un ajutor maxim de 800 000 EUR. Această sumă poate fi completată cu ajutoare „de minimis”. Acest tip de sprijin național specific pentru sectorul agricol poate fi acordat fără aprobarea prealabilă a Comisiei și are un plafon de 20 000 EUR (sau, în anumite cazuri, de 25 000 EUR).

Pentru stabilizarea pieței prin reducerea temporară a ofertei, Comisia va susține ajutorul pentru depozitarea privată a produselor lactate (lapte praf degresat, unt, brânză) și a produselor din carne (de vită, oaie și capră). Această măsură permite retragerea temporară a unor produse de pe piață, timp de minimum 2-3 luni și maximum 5-6 luni.

²⁶ TomDedeurwaerdere^{ab}AudreyPolard^aPaoloMelindi-Ghidi, The role of network bridging organisations in compensation payments for agri-environmental services under the EU Common Agricultural Policy, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S092180091500316X#bb0320>

²⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/mex_20_1919

²⁸ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/coronavirus-response_ro

²⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_732

³⁰ <https://economie.hotnews.ro/stiri-eurofonduri-23974757-masuri-sprijin-agroalimentar-fermieri-firme.htm>

³¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic/state-aid-cases/czechia_ro

³² https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic/state-aid-cases/bulgaria_ro

³³ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic/state-aid-cases/belgium_ro

³⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_1533

Comisia va autoriza derogarea de la anumite norme ale UE în domeniul concurenței. Măsura este prevăzută de articolul 222 din Regulamentul privind organizarea comună a piețelor și va fi aplicată pentru sectorul laptelui, florilor și cartofilor. Astfel, operatorii se vor putea autoorganiza și vor putea aplica măsuri de piață la nivelul lor pentru o perioadă de maximum 6 luni. De exemplu, în sectorul laptelui se va autoriza planificarea colectivă a producției de lapte, iar în sectorul florilor și al cartofilor se vor putea retrage produse de pe piață. De asemenea, va fi permisă depozitarea de către operatori privați. Evoluția prețurilor de consum va fi monitorizată îndeaproape pentru a se evita eventuale efecte negative.

Comisia va acorda flexibilitate în ceea ce privește punerea în aplicare a programelor de sprijinire a pieței în sectorul vitivinicol, în cel al fructelor și legumelor, în cel al măslinelor de masă și al uleiului de măsline și în cel apicol, precum și a programului UE pentru școli (care vizează laptele, fructele și legumele). Această flexibilitate are scopul de a limita oferta disponibilă din fiecare sector, pentru a determina reechilibrarea piețelor. În plus, va permite reorientarea priorităților în materie de finanțare spre măsuri de gestionare a crizelor.

Aceste măsuri urmează unui alt pachet de măsuri adoptat anterior de Comisie. Măsurile respective acordau sprijin sectorului agroalimentar în această perioadă dificilă prin majorarea cuantumurilor ajutoarelor de stat, un nivel mai ridicat al plăților în avans și prelungirea termenelor pentru depunerea cererilor de plată. Flexibilitatea sporită în ceea ce privește normele politicii agricole comune vizează reducerea sarcinii administrative a fermierilor și a administrațiilor naționale.

Sistemele europene de agromediu se fundamentează în special pe necesitatea unor acțiuni colective.³⁵ Ele sunt finanțate de politica agricolă comună (PAC) și se bazează în cea mai mare parte pe *contracte voluntare individuale semnate între fermieri și autoritățile de stat*: fermierii se angajează să adopte practici agricole pro-mediu și să primească în schimb o compensație financiară/despăgubiri, pentru o perioadă de 5 ani.

Măsurile agro-ecologice au fost inițial introduse în PAC în anul 1992 pentru a încerca să limiteze impactul negativ al agriculturii asupra mediului. Acestea sunt contracte individuale semnate cu fermieri care se oferă voluntar pentru a implementa tehnici agricole pro-mediu care depășesc obligațiile legale. Plata este calculată pentru a compensa costurile suplimentare și veniturile agricole nerealizate din cauza respectării contractului.

Din punct de vedere statistic, în perioada financiară 2007-2013, plățile totale efectuate de Uniunea Europeană (UE) pentru *schemele de agromediu*³⁶ s-au ridicat la 22,7 miliarde de euro și au fost completate de statele membre ale UE pentru o sumă echivalentă.

³⁵https://www.researchgate.net/publication/280252379_Agri-Environmental_Schemes_in_Europe_Switching_to_Collective_Action

³⁶ **agri-environment schemes (AES)**

Dorința fermierilor de a accepta măsurile de protecție a mediului depinde, prin urmare, de nivelul restricțiilor impuse de *contractul agro-ecologic* asupra practicilor agricole. Depinde, de asemenea, de atributele specifice ale contractului, cum ar fi durata, flexibilitatea constrângerilor tehnice și costurile de tranzacție asociate cu administrarea și controlul.³⁷ Pe baza acestor constatări, s-au făcut multe recomandări pentru a îmbunătăți proiectarea contractelor și a le adapta mai bine la preferințele și constrângerile fermierilor.

În cele ce urmează vom prezenta *aspecte comparative* privind compensațiile/despăgubirile acordate fermierilor din state UE pentru diferite situații cu care aceștia se confruntă în activitatea agricolă (ex: secetă, protecția mediului, daune suferite).

2. ASPECTE COMPARATIVE

În general, „orice ajutor acordat de un stat membru sau prin resurse de stat sub orice formă care denaturează sau amenință să denatureze concurența favorizând anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri va fi, în măsura în care afectează schimburile comerciale dintre statele membre, incompatibil cu piața internă”(articolul 107 din *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*).³⁸

Ajutorul pentru agricultură din Pilonul 1³⁹ și 2⁴⁰ al PAC⁴¹ este permis prin derogare, cu condiția ca plățile să fie efectuate de către statele membre în conformitate cu reglementările care se aplică ajutorului, cum ar fi Regulamentul 1305/2013 pentru dezvoltare rurală, Regulamentul 1307/2013 privind plățile directe și Regulamentul 1308/2013 privind organizarea comună a pieței. Se aplică reguli specifice pentru protejarea concurenței, însă acestea se aplică numai piețelor agricole.⁴²

Regulamentul privind plățile directe (UE) nr.1307/2013 este baza legală pentru plățile directe acordate fermierilor din UE⁴³. Plățile directe (primul pilon) reprezintă de departe cea mai mare parte din bugetul total al UE pentru PAC și au înlocuit într-o mare măsură fostul sistem de susținere a pieței și a prețurilor. De la revizuirea MidTerm a PAC, plățile directe ale Pilonului 1 al PAC intră sub incidența normelor Organizației mondiale a Comerțului –

³⁷ https://www.researchgate.net/publication/46528889_Investigating_farmers'_preferences_for_the_design_of_agri-environment_schemes_A_choice_experiment_approach, July 2009, *Journal of Environmental Planning and Management* 52(5):631-647

³⁸ Berkhout, P., A. Van Doorn, R. Schrijver, 2018. Targeted payments for services delivered by farmers; Possible approaches. Wageningen, Wageningen Economic Research, Report 2018-052, pp.34 - <https://edepot.wur.nl/451594>

³⁹ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/108/primul-pilon-al-pac-i-organizarea-comuna-a-pietelor-ocp-pentru-produsele-agricole>

⁴⁰ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/109/primul-pilon-al-politicii-agricole-comune-pac-ii-platile-directe-catre-fermieri>

⁴¹ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/103/politica-agricola-comuna-pac-si-tratatul>

⁴² <https://edepot.wur.nl/451594>

⁴³ EU legislation for support to farmers

OMC (*green box*⁴⁴). Plățile sunt decuplate de producție și sunt supuse „ecocondiționalității”, cerându-le fermierilor să respecte siguranța alimentelor, protecția mediului și standardele de sănătate și bunăstare a animalelor și condițiile agricole și de mediu bune (GAEC). Înainte de această revizuire intermediară, plățile directe nu erau, în general, decuplate de producția agricolă (OMC - *blue box*).

Din 2013 există o cerință suplimentară ca 30% din plățile directe să fie acordate numai dacă fermierul întreprinde anumite practici agricole benefice pentru climă și mediu (așa-numitele măsuri de „ecologizare”). Plățile pentru serviciile de mediu sunt finanțate în principal prin *măsurile de agro-mediu-climă (AECM)* ale celui de-al doilea pilon al PAC privind dezvoltarea rurală.

Statele membre sunt obligate să pună în aplicare scheme de agro-climă-mediu (cofinanțate de UE) pe baza cărora fermierii pot adopta măsuri - în mod voluntar - care să contribuie pozitiv la mediu și climă. Pentru a evita supracompensarea, remunerația se bazează pe principiul renunțării la venituri și costurilor suportate.

Plățile PAC în cadrul Pilonului 2 sunt considerate a fi conforme normelor OMC. Un caz special de sprijin este prevăzut la articolul 17.6 din Regulamentul UE 1305/2013 privind dezvoltarea rurală. Potrivit acestui articol, în cazul în care legislația Uniunii Europene impune agricultorilor noi cerințe, se poate acorda sprijin pentru investiții care să respecte aceste cerințe pentru o perioadă de maximum 12 luni.

În ceea ce privește acoperirea *asigurărilor agricole*⁴⁵ aceasta variază în întreaga UE. Diferența provine de la tipurile de riscuri asigurate, de modul în care sunt grupate (de exemplu, asigurarea cu un singur risc, asigurarea combinată, asigurarea de randament) și modul în care acestea sunt împărțite între sectoarele privat și public. În unele cazuri, sectorul public subvenționează în mare măsură primele de asigurare și, în alte cazuri, fondurile de ajutor ad-hoc și calamități reprezintă modalitatea de intervenție a guvernului.

În Spania⁴⁶, Austria, Portugalia, Grecia și Suedia nu există plăți publice pentru agricultori dacă există asigurare. Țările mediteraneene Franța, Grecia, Italia, Portugalia și Spania⁴⁷ sunt cele mai expuse riscului de secetă, iar *sistemele de compensare/despăgubire pentru fermieri* din aceste țări sunt diferite.⁴⁸

Spania, de exemplu, are unul dintre cele mai avansate și elaborate sisteme de asigurări agricole din UE. Asigurarea pentru culturi s-a dezvoltat semnificativ în Spania în

⁴⁴ https://www.wto.org/english/thewto_e/glossary_e/green_box_e.htm

⁴⁵ Aakre, S., Banaszak, I., Mechler, R. *et al.* Financial adaptation to disaster risk in the European Union. *Mitig Adapt Strateg Glob Change* 15, 721–736 (2010). <https://doi.org/10.1007/s11027-010-9232-3>

⁴⁶ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_10/SR_BPS_EN.pdf

⁴⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-es_en.pdf

⁴⁸ <https://link.springer.com/article/10.1007/s11027-010-9232-3#Tab5>

ultimii 30 de ani până la actualul sistem de asigurări agricole private-publice, care este subvenționat în mare măsură de guvern. Astfel, autoritățile spaniole apreciază că, costul subvenționării primelor de asigurare este mai puțin costisitor decât plățile de ajutor de urgență în urma unui dezastru. În cazul în care se asigură fonduri publice pentru ameliorarea secetei, fermierii care au optat să nu încheie polița de asigurare pentru recoltă atunci când aceasta era disponibilă nu sunt eligibili pentru fonduri guvernamentale. Acoperirea asigurărilor este aproape de 45% pentru toată producția agricolă (și peste 70% pentru cerealele și fructele de iarnă).

În **Franța**, există subvenții guvernamentale foarte mici ale primelor de asigurare (2,4%) comparativ cu celelalte țări mediteraneene. Cu toate acestea, guvernul francez acordă un ajutor ad-hoc semnificativ mai mare, (ex:156 milioane EUR pe an în medie în perioada 1996-2005), comparativ cu mai puțin de 5 milioane EUR pe an, atât pentru Spania, cât și pentru Portugalia.⁴⁹

2.1. DESPĂGUBIRI ACORDATE PENTRU SECETĂ

În cazul **situației de secetă din anul 2018**⁵⁰, care a afectat puternic producția agricolă (de exemplu, culturile arabile și hrana pentru animale) din multe țări UE, la cererea multor state membre, Comisia Europeană a activat o serie de măsuri și derogări. Cu toate acestea, în funcție de locul în care se află pe teritoriul UE, fermierii europeni s-au confruntat cu mai mult sau mai puțin sprijin din partea autorităților publice naționale, fiecare gestionând criza în funcție, desigur, de intensitatea acesteia, dar și, mai ales, în funcție de capacitatea financiară, expunând fiecare fermier la diferențe semnificative de tratament.

Inițial Comisia⁵¹ (începutul lunii august 2018)⁵² a pus la dispoziție diverse instrumente, cum ar fi:

- plăți avansate mai mari: fermierii au primit până la 70% (în creștere de la 50%) din plata lor directă și 85% (în creștere de la 75%) din plățile din cadrul dezvoltării rurale deja de la jumătatea lunii octombrie 2018 în loc să aștepte până în decembrie;
- derogări de la cerințele specifice de ecologizare: diversificarea culturilor și regulile zonei de concentrare ecologică asupra terenurilor în rezervă, pentru a permite acestor

⁴⁹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-eu_en.pdf

⁵⁰ <https://www.farm-europe.eu/blog-en/drought-in-europe-summer-2018-crisis-management-in-an-orderly-chaos/>

⁵¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4801_en.htm

⁵² https://ec.europa.eu/info/news/commission-offers-further-support-european-farmers-dealing-droughts-2018-aug-02-0_en_

terenuri să fie utilizate pentru producția de hrană pentru animale (pentru a contracara lipsa cantităților de furaje din cauza condițiilor meteorologice).

Având în vedere instrumentele de sprijin deja disponibile în cadrul legislației existente privind politica agricolă comună (PAC), se pot acorda următoarele:

- Conform normelor privind ajutoarele de stat agricole: se poate acorda ajutor de până la 80% din daunele cauzate de secetă (sau până la 90% în zonele cu constrângere naturală), sub rezerva anumitor condiții specifice. În plus, achiziționarea furajelor se poate califica pentru ajutor fie ca daune materiale, fie ca pierderi de venit. Compensația pentru daune poate fi acordată și fără a fi necesară notificarea Comisiei (așa-numitul „ajutor de minimis”). Statele membre pot acorda un ajutor de până la 15 000 EUR pe fermier pe o perioadă de trei ani.

- În cadrul dezvoltării rurale: - un stat membru care recunoaște situația secetei ca fiind un dezastru natural, ar putea oferi sprijin de până la 100% pentru refacerea potențialului de producție agricolă afectat de secetă. CE a specificat că acest sprijin poate fi utilizat pentru investiții (de exemplu, înșămânțarea pășunilor). Această măsură poate fi activată și retroactiv;

- Fermierii își pot notifica autoritățile naționale respective cu privire la cazuri de circumstanțe excepționale și pot fi eliberați de statul lor membru de angajamentele asumate în cadrul diferitelor scheme. De exemplu, fermierilor li se va permite să folosească benzi tampon pentru furaje (în acest caz nu se aplică penalități);

- Instrumentele de gestionare a riscurilor pot fi utilizate, de exemplu, ca o contribuție financiară la fondurile mutuale pentru a plăti compensații financiare fermierilor afectați. De asemenea, fermierii care au înregistrat o pierdere de venit peste 30% din venitul lor mediu anual au primit o compensație financiară .

La 12 iulie 2018 au fost solicitate și votate derogări de la cerințe specifice de ecologizare pentru 8 state membre: Danemarca, Estonia, Finlanda, Letonia, Lituania, Polonia, Portugalia și Suedia.⁵³

La 30 august 2018, Comisia a anunțat sprijin practic suplimentar (noi măsuri). Mai exact, s-a oferit o mai mare flexibilitate pentru a ajuta fermierii să furnizeze hrană suficientă pentru animale. Noul pachet de derogări⁵⁴ privind regulile de ecologizare, care au fost votate și adoptate în mod oficial (la 19 septembrie 2018)⁵⁵ includeau:

⁵³ <https://www.farm-europe.eu/blog-en/drought-in-europe-summer-2018-crisis-management-in-an-orderly-chaos/>

⁵⁴ https://ec.europa.eu/info/news/adoption-greening-derogations-farmers-impacted-drought-2018-sep-19_en

⁵⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5301_en.htm

- „Posibilitatea de a considera culturile de iarnă care în mod normal sunt însămânțate toamna pentru recoltare / pășunat drept culturi de captură (interzise conform normelor existente) dacă sunt destinate pășunatului / producției de furaje;
- Posibilitatea de a semăna culturile de captură drept culturi pure (și nu un amestec de culturi așa cum este prevăzut) dacă este destinat pentru pășunat / producție de furaje;
- Posibilitatea de a scurta perioada minimă de 8 săptămâni pentru recoltarea culturilor pentru a permite fermierilor să semene culturile de iarnă în timp util după recoltarea lor.⁵⁶

Statele membre ale UE au adoptat, de asemenea, măsuri specifice la nivel național privind **acordarea de despăgubiri pentru fermieri**.⁵⁷

GERMANIA

Fermierii germani au solicitat ajutor federal de la începutul lunii august 2018. **DBV (Asociația Fermierilor Germani)**⁵⁸ a estimat o scădere a recoltei de aproximativ 8 milioane de tone de cereale (18% din producția anuală) solicitând, prin urmare, sprijin financiar pentru fermierii germani.⁵⁹ Organizația a solicitat în mod oficial 1 miliard de euro pentru despăgubirea fermierilor ale căror culturi au fost cel mai grav afectate. Trebuie subliniat faptul că, în Germania, landurile sunt responsabile de măsurile de ajutor în cazul evenimentelor meteorologice extreme.

La 15 august 2018, guvernul federal a adoptat o hotărâre care le-a permis fermierilor germani afectați de secetă să crească furaje pentru animale în zone cu focus ecologic (EFA). Prin urmare, fermierilor li s-a permis să cultive un amestec de culturi în scopul hranei pentru EFA.⁶⁰

În cele din urmă, la 22 august 2018⁶¹, când datele valide au arătat că, condițiile meteorologice extreme au cauzat o pierdere masivă a recoltei în Germania, guvernul federal a fost de acord să ofere asistență financiară - *170 milioane EUR* pentru a compensa pierderile din afaceri.⁶²

⁵⁶ Joint Research Centre (JRC) MARS Bulletin: <https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc-mars-bulletin-vol26-no09.pdf>

⁵⁷ <https://www.farm-europe.eu/blog-en/drought-in-europe-summer-2018-crisis-management-in-an-orderly-chaos/>

⁵⁸ <https://www.bauernverband.de/english>

⁵⁹ <https://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/duerre-eu-subventionen-1.4079369>

⁶⁰ <https://www.dw.com/en/calls-for-farm-support-intensify-as-europe-struggles-with-heat-wave-drought/a-44902321>

⁶¹ <https://www.dw.com/en/germanys-farmers-still-waiting-for-drought-aid-decision/a-45069512>

⁶² <https://www.dw.com/en/no-immediate-federal-help-for-drought-hit-german-farmers-agriculture-minister-says/a-44878449>

Ajutorul federal (de 170 milioane EUR)⁶³ a fost adăugat la ajutorul acordat la nivel de ajutor de stat. Astfel, s-au acordat aproximativ 340 de milioane de euro⁶⁴ prin măsuri guvernamentale de urgență (lansate ca „program special de ajutor”) pentru fermierii cei mai afectați.⁶⁵ (Mai exact, pragul general pentru asistența guvernamentală într-o criză meteorologică - măsură de ajutor de stat - este atunci când o afacere pierde mai mult de 30% din producția sa anuală).⁶⁶

Guvernul federal a specificat că datele au arătat daune pentru o sumă totală de 680 milioane EUR, pentru aproximativ 10.000 de ferme, sau una din 25 de ferme fiind afectate. Estimările actualizate ale DBV au arătat că recolta de cereale din anul 2018 este cu 26% mai mică decât producția anuală a culturilor din ultimii cinci ani. Mai mult, DBV a specificat că „8 din cele 16 state federale germane au suferit deja daune financiare de aproximativ 3 miliarde de euro ca urmare a secetei” și că „mulți fermieri din regiunile afectate în mod deosebit de grav din nordul și estul Germaniei au raportat pierderi de recoltă variind de la 50% până la 80% sau mai mult”.

Măsuri adoptate la nivel de ajutor de stat:

- De la începutul lunii august 2018, fermierii afectați de secetă din Germania pot primi împrumuturi cu dobândă redusă de la Landwirtschaftliche Rentenbank⁶⁷;
- Landurile au luat, de asemenea, măsuri de scutire a impozitelor pentru fermieri;
- Statul Brandenburg a acordat 5 milioane de euro în ajutor de urgență (acordat în principal proprietarilor de animale pentru a asigura aprovizionarea cu alimente și pentru a evita sacrificarea);
- Asigurări împotriva daunelor cauzate de secetă: **GDV**⁶⁸ (compania germană de asigurări) a estimat că seceta a provocat daune de aproximativ 2 miliarde de euro. Un număr redus de fermieri din Germania sunt asigurați împotriva secetei (doar aproximativ 5000 de hectare sunt asigurate împotriva daunelor cauzate de secetă, deoarece nu se întâmplă foarte frecvent).

Alte posibilități de asistență în caz de secetă (altele decât cele la nivel federal):

⁶³ <https://www.dw.com/en/german-farmers-to-receive-millions-in-federal-aid/a-45179943>

⁶⁴ <https://www.reuters.com/article/grains-germany-harvest-minister/germany-pledges-up-to-340-mln-euros-in-farm-aid-after-drought-idUSL8N1VD2DT>

⁶⁵ <https://www.euractiv.com/section/agriculture-food/news/german-farmers-to-get-340-million-euro-state-aid-for-drought-caused-harvest-losses/>

⁶⁶ <https://www.reuters.com/article/us-germany-harvest-drought/german-minister-rejects-farmers-call-for-tax-free-reserves-media-idUSKBN1KV27K>

⁶⁷ <https://www.rentenbank.de/en/>

⁶⁸ <https://www.en.gdv.de/en/themenbereich>

- Rentenbank și-a deschis programul de protecție a lichidității pentru companiile din agricultură, horticultură și viticultură, care au suferit pierderi de venituri sau costuri crescute din cauza secetei și a furtunilor în 2018;

- De la 1 iulie 2018, landurile pot permite, în mod excepțional, terenurilor în rezerva declarate ca zone de concentrare ecologică, să poată fi recoltate în scopuri furajere în cazul în care sunt disponibile furaje insuficiente;

- Agenția de stat (*Bodenverwertungs-und-verwaltungs GmbH*⁶⁹ BVVG) responsabilă pentru administrarea, leasingul și vânzarea terenurilor agricole și forestiere în [state federale](#) a acordat contracte de închiriere fermelor afectate de secetă;

- *Ministerul Agriculturii și Alimentației -BMEL*⁷⁰ a lansat un proiect de regulament care permite fermierilor să utilizeze zonele de concentrare ecologică pentru cultivarea culturilor capturate în scopuri furajere;⁷¹

- Următoarele măsuri au fost luate suplimentar: fermele avariate pot depune cereri pentru amânarea datoriilor fiscale și își pot amâna depunerea contribuțiilor la asigurările sociale. Autoritățile fiscale din statele federale pot ajusta plățile anticipate de impozite și renunța la situațiile de neplată, amânarea dobânzilor și măsurile de executare.

FRANȚA

La sfârșitul lunii iulie 2018, Franța a solicitat Uniunii Europene un avans în ceea ce privește ajutorul direct și ajutorul pentru dezvoltare rurală.

La nivel național, au fost adoptate *scutiri fiscale pentru terenurile subdezvoltate* (TFNB⁷²), pentru *parcelele afectate de secetă*, precum și *amânarea plății contribuțiilor la asigurările sociale*⁷³ la fondurile *Mutualité sociale agricole (MSA)*⁷⁴.

IRLANDA

În Irlanda, o primă *schemă de sprijin* pentru furaje a fost introdusă pentru crescătorii de animale în primăvara anului 2018.

⁶⁹ <https://www.bvvg.de/>

⁷⁰ https://www.bmel.de/EN/Home/home_node.html

⁷¹ https://www.bmel.de/DE/Landwirtschaft/Nachhaltige-Landnutzung/Klimawandel/_Texte/Extremwetterlagen-Zustaendigkeiten.html

⁷² <https://driaaf.ile-de-france.agriculture.gouv.fr/Taxe-sur-le-foncier-non-bati-TFNB>

⁷³ https://www.cleiss.fr/docs/regimes/regime_france_agricole_salaries_en.html#introduction

⁷⁴ <https://www.msa.fr/lfy>

O sumă totală de 1,5 milioane de euro a fost alocată pentru a acoperi costurile de transport cu furaje. La 22 august 2018, o sumă suplimentară de 4,25 milioane EUR a fost alocată de guvernul irlandez pentru o nouă măsură de sprijin pentru importul de furaje⁷⁵, care vizează reducerea costului furajelor importate pentru fermierii afectați de secetă, aflați într-o situație deja complexă a furajelor.⁷⁶ Guvernul irlandez a precizat că măsura a fost operată prin intermediul cooperativelor și importatorilor înregistrați și că acoperă furajele importate din 12 august 2018 până la 31 decembrie 2018 (măsură reglementată în conformitate cu normele UE de minimis privind ajutorul de stat).

Următoarele măsuri de sprijin au mai fost introduse de guvernul irlandez:

- „plăți în avans ale ajutorului UE în cadrul Pilonului 1 și 2, în valoare de aproape 260 milioane EUR de flux de numerar suplimentar;
- flexibilități suplimentare la anumite măsuri GLAS⁷⁷ (*Green, Low-Carbon, Agri-Environment Scheme*) pentru a crește producția de furaje;
- alocarea a 2,75 milioane de euro pentru o măsură de stimulare a producției de furaje pentru fermierii la prelucrarea la sol și o prelungire a perioadei de împrăștiere a îngrășămintelor chimice și organice pentru a permite fermierilor să beneficieze de creșterea ierbii de sezon târziu ”

Mai mult, pentru a face față situației problematice, societatea de producție lactate Kerry Agribusiness⁷⁸, care a adunat 3.250 de fermieri pe insula Emerald, a lansat un program de asistență pentru hrana animalelor la 1 august 2018 pentru „maximizarea stocurilor și asigurarea unei creșteri optime a ierbii în sezonul de toamnă.” Printre măsurile introduse, Kerry Agribusiness a anunțat pentru luna august 2018 o reducere de 15 EUR / tonă la îngrășămintele N / P / K 18/6/12 și 27 / 2,5 / 5, precum și la azotatul de amoniu.

De asemenea, producătorii agricoli au beneficiat de asistență tehnică, în special în ceea ce privește stabilirea unui buget, care a fost alocat în special furajelor.

Danemarca, Estonia, Finlanda, Letonia, Polonia, Lituania și Suedia au fost, de asemenea, puternic afectate de valul de căldură din vara 2018. În plus față de cererea de

⁷⁵ <https://www.independent.ie/business/farming/news/farming-news/government-allocates-more-money-for-the-import-of-fodder-37241438.html>

⁷⁶ <https://www.independent.ie/business/farming/news/farming-news/fodder-support-for-farmers-to-be-extended-into-june-36781225.html>

⁷⁷ <https://www.independent.ie/business/farming/schemes/commission-gives-signal-of-agreement-to-proposed-glas-flexibilities-in-response-to-fodder-shortages-37249194.html>

⁷⁸ <https://www.kerryagribusiness.ie/>

derogări de la cerințele specifice de ecologizare pe care le-au făcut Comisiei UE la 12 iulie, aceste țări UE au adoptat măsuri specifice.

În **Danemarca**⁷⁹, după ce a recunoscut că asigurarea nivelurilor adecvate de hrană pentru animale a fost cea mai mare provocare care trebuie depășită, guvernul a sprijinit legislația pentru a ușura standardele pentru fermierii ecologici. Mai exact, au fost adoptate următoarele măsuri la nivel național:

- Agricultură ecologică poate pentru o perioadă de timp să reducă cantitatea de furaje din furajele bovinelor de la 60 la 50% fără a pierde statutul de organică;
- Agriculturii ecologice i se acordă o derogare pentru utilizarea furajelor recoltate pe câmpurile în curs de conversie la ecologice și, prin urmare, cultivate conform principiilor organice;
- A fost permisă recoltarea ierbii în zonele de pășunat și utilizarea acesteia pentru hrană.

Estonia nu a declarat starea de urgență⁸⁰ pentru situația de secetă. Cu toate acestea, în a doua jumătate a lunii iulie 2018, Ministerul Afacerilor Rurale a planificat diferite măsuri de ajutor pentru fermierii care se luptă împotriva condițiilor meteo secetoase.⁸¹ Ministerul a solicitat băncilor să ia în considerare situația și să faciliteze condițiile pentru fermierii care nu au fost în măsură să îndeplinească toate obligațiile de plată. În plus, ministrul eston al afacerilor rurale a informat, de asemenea, sectorul că „atunci când cerințele unei măsuri de sprijin nu sunt îndeplinite din cauza secetei, ar trebui să fie notificat *Consiliul de informații și registre agricole din Estonia (PRIA)*⁸² și să poată gestiona situația drept o urgență al cărei sprijin conex nu va fi recuperat în astfel de circumstanțe”.

La sfârșitul lunii august, Consiliul de informații și registre agricole din Estonia (PRIA)⁸³ a confirmat că în anul 2018 fermierii estonieni erau plătiți în avans pentru suprafețe și au primit ajutoare pentru animale.

În **Polonia**, fermierii au cerut ajutor Uniunii Europene în iulie 2018. Guvernul polonez a anunțat un *program de compensare* de 500 milioane zloti - PLN (**116 milioane EUR**) pentru mii de producători afectați de secetă. Planul a inclus *împrumuturi preferențiale* și *reduceri de impozite*. Aproape 187 de milioane de euro au fost cheltuiți pentru a ajuta fermierii afectați de secetă, dar și de inundații în partea de sud a țării.

⁷⁹ <https://mfvm.dk/nyheder/nyhed/nyhed/regeringen-df-og-s-klar-med-haandsraekning-til-toerkeramt-landbrug/>

⁸⁰ <https://news.err.ee/847982/minister-estonia-not-planning-on-declaring-drought-emergency>

⁸¹ <http://maaleht.delfi.ee/news/maamajandus/uudised/maaeluminister-nadala-lopus-taotleme-euroopa-komisjonilt-erakorralist-abi?id=83487761>

⁸² Estonian Agricultural Registers and Information Board (PRIA) - <https://www.pria.ee/en/about-arib>

⁸³ <https://www.pria.ee/en>

Lituania și Letonia au declarat starea de urgență.⁸⁴ Guvernul lituanian a luat această decizie pe baza efectelor dramatice pe care căldura și seceta le-au provocat fermierilor lituanieni. Mai exact, s-a estimat că fermierii lituanieni au pierdut între 15 și 50% din producția de culturi. Această măsură a permis fermierilor care au primit sprijinul UE anterior să evite sancțiunile pentru angajamente neîndeplinite și să faciliteze negocierile cu cumpărătorii de produse. S-a estimat că fermierii au pierdut o treime din recoltă din cauza secetei din 2018, iar cei mai afectați au fost cei aflați în sudul Lituaniei.

În **Suedia**, guvernul a alocat aproximativ **116 milioane de euro** pentru despăgubirea fermierilor cei mai afectați, în special crescătorii de animale, care au trebuit să facă față penuriei de furaje. A fost prezentat un „pachet național de criză”.

2.2. COMPENSAȚII PENTRU MĂSURI DE MEDIU

CEHIA

Republica Cehă a primit contribuții financiare semnificative din partea politicii agricole comune a UE. De la aderarea sa în 2004, a primit în total 15.076.756.283 EUR din diferitele programe de subvenționare a PAC.⁸⁵

Marile ferme agricole primesc, în general, mai multe subvenții decât fermele mici din Cehia. Ponderea subvențiilor întreprinderilor agricole în 2016-2018 a ajuns la 75%, în timp ce fermele familiale au primit 25%. În mod similar, fermele cu peste 50 de hectare de teren au primit 91% din subvenții, în timp ce cele de peste cinci hectare au primit o cotă de 99,7%.

Cehia este unul dintre cele 13 state membre UE care au ales să nu pună în aplicare schema pentru micii fermieri (SFS). SFS oferă sprijin pentru fermele sub 10 hectare, reducând cerințele administrative care sunt relativ mai costisitoare pentru fermele mici. Bugetul maxim pe proiect în cadrul Programului de dezvoltare rurală (PDR) a crescut din 2014 de la 30 milioane coroane CZK la 150 milioane coroane CZK, ceea ce, în mod evident, avantajează fermele mai mari.

Guvernul a transferat 800 milioane coroane CZK și încă 300 milioane coroane CZK între 2015-2017 și, respectiv, 2018-2019, din plățile directe către bugetul Programului de dezvoltare rurală (PDR)⁸⁶. Banii au fost alocați în principal pentru subvenții pentru investiții agricole și măsuri de agro-mediu-climă.

⁸⁴ <http://zum.lrv.lt/lt/naujienos/vyriausybe-del-sausros-skelbia-ekstremalia-situacija-visoje-salyje>

⁸⁵ <https://extranet.greens-efa.eu/public/media/file/1/6769>

⁸⁶ <http://eagri.cz/public/web/en/mze/the-common-agricultural-policy/>

Banii obținuți din reducerea plăților directe pentru fermele mai mari (5% din orice plăți SAPS peste 150.000 EUR pe fermă) au fost, de asemenea, transferați către PDR și investiți în sprijinUL pentru fermierii din zonele dezavantajate în mod natural (ANC).

Fondul de intervenție agricolă de stat (SAIF) este agenția guvernamentală de plată responsabilă cu subvențiile agricole aflată în subordinea Ministerului Agriculturii.⁸⁷

Măsurile de agromediu bazate pe managementul terenurilor sunt în prezent cel mai frecvent tip de astfel de măsuri în Europa⁸⁸. Un exemplu clasic este *schema de bază* a Republicii Cehă⁸⁹. Schemele la nivel de bază abordează, în general, obiective generale de mediu care pot fi atinse destul de ușor de majoritatea fermierilor. În Republica Cehă există două categorii principale de scheme de bază: una pentru gestionarea extinsă a pajiștilor care are ca scop limitarea riscurilor atât de intensificare, cât și de subutilizare și care vizează pășunile în care nu au fost identificate habitate prioritare și una privind gestionarea plantelor arabile pentru protecția resurselor și biodiversitate.⁹⁰

Programul ceh entry-level pentru *măsuri de agromediu* constă din scheme tematice separate, fiecare cu o listă de acțiuni obligatorii de gestionare și o plată forfetară euro pe hectar pentru suprafața de teren introdusă în sistem.⁹¹ Plățile pentru fermieri se bazează pe o diferență de marjă brută între pachete de ajutor și practici tipice și exprimă venitul renunțat, fie din cauza cerințelor de gestionare, fie din cauza costurilor de oportunitate în cazul transformării terenurilor arabile în pajiști.

În Republica Cehă nu există o diferențiere geografică a plăților. Plățile nu sunt degresive, iar fermele mari cu sute sau mii de hectare de pajiști pot fi încurajate să aplice, deoarece pot beneficia de economii de scară. Cehia se află în prima linie a direcționării geografice a schemelor entry-level, cu direcționarea detaliată la nivel de teren a protecției solului și a altor scheme de agro-mediu complet integrate cu Sistemul de identificare a parcelelor funciare (LPIS). Fermierii pot descărca de pe site o hartă detaliată a câmpurilor lor (pe baza LPIS) și pot identifica ce zone ale câmpului sunt eligibile pentru schema de conversie arabilă. Această abordare de bază este considerată atât eficientă din punct de vedere ecologic, cât și financiar, și a fost adoptată și pentru sistemele de nivel superior și poate fi extinsă la alte scheme de nivel inițial (de exemplu, culturi de acoperire) în următoarea perioadă de programare.

Mecanismul de control / monitorizare pentru plăți presupune prezentarea unor dovezi solide, care acoperă, atât factorii agronomici și de mediu, cât și interacțiunea dintre aceștia. Acest mecanism reprezintă o bază esențială pentru proiectarea acțiunilor și schemelor

⁸⁷ <http://eagri.cz/public/web/en/mze/>

⁸⁸ <http://www.ceeweb.org/wp-content/uploads/2013/11/Successes-and-challenges-in-the-environmental-delivery-of-RDPs-2007-2013.-Jana-Polakova-IEEP.pdf>

⁸⁹ http://minisites.ieep.eu/assets/896/IEEP_Entry-level_AE.pdf

⁹⁰ <https://edepot.wur.nl/451594>

⁹¹ <https://research.wur.nl/en/publications/targeted-payments-for-services-delivered-by-farmers-possible-appr>

eficiente de gestionare a măsurilor de agro-mediu. Datele utilizate în proiectarea schemelor de bază pentru pășuni au provenit în principal din statistici agricole (de exemplu, privind utilizarea inputurilor, intensitatea producției de animale), din datele economice ale fermelor (în special, rentabilitatea pășunatului și ratele de stocare a bovinelor) și datele furnizate de *Institutul de cercetare a plantelor*⁹², care a oferit expertiză în gestionarea nutrienților și utilizarea pajiștilor⁹³.

FRANȚA

Un *fermier activ* este cel ce desfășoară o activitate agricolă.⁹⁴ Conform **Art. L 311-1 din Codul rural**⁹⁵ sunt considerate agricole: a) toate activitățile legate de gestionarea și exploatarea unui ciclu biologic de natură vegetală⁹⁶ sau animală și care constituie unul sau mai mulți pași necesari pentru utilizarea acestui ciclu b) activitățile desfășurate de un fermier care sunt legate de actul de producție sau care sunt puse în aplicare în fermă⁹⁷.

Legea⁹⁸ **agriculturii**⁹⁹ din 2014¹⁰⁰ introduce un nou registru al fermierilor care este administrat de către *Camerele agricole*¹⁰¹. Fermierii înregistrați trebuie să desfășoare o activitate agricolă¹⁰², așa cum a fost definită mai sus.

În Franța, au fost introduse **măsuri agro-ecologice**¹⁰³ **teritorializate (MAET)**¹⁰⁴ pentru a îmbunătăți rentabilitatea politicilor de mediu.¹⁰⁵ Aceste măsuri se bazează pe o mai mare descentralizare a procesului decizional, deoarece implementarea lor este decisă la nivel local. Acest lucru permite un control mai ușor al problemei asimetriilor informaționale

⁹² <https://www.vurv.cz/en/>

⁹³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-cz_en.pdf

⁹⁴ <https://agriculture.gouv.fr/french-ministry-agriculture-and-food>

⁹⁵ https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000038492093/

⁹⁶ <http://www.efnecp.org/download/FranceCAPandpermanentpasturesimplementation.pdf>

⁹⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-fr_en.pdf

⁹⁸ **LOI No. 2014–1170 d'avenir pour l'agriculture, l'alimentation et la forêt -**

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000029573022/>

⁹⁹ https://www.lecese.fr/sites/default/files/travaux_multilingue/FI24_projet_loi_agriculture.pdf

¹⁰⁰ <https://www.gouvernement.fr/en/law-on-the-future-of-agriculture-major-advances-for-farmers-and-citizens>

¹⁰¹ <https://chambres-agriculture.fr/>

¹⁰² http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/reu/europe/documents/events2017/landnet/6.1.pdf

¹⁰³ https://ageconsearch.umn.edu/record/289774/files/Kuhfuss-Should%20agri-environmental%20schemes%20aim%20at%20coordinating%20farmers%27%20pro-environmental%20practices_a.pdf

¹⁰⁴ https://www.researchgate.net/figure/Les-principales-cultures-des-territoires-MAET-par-region_fig2_272796182

¹⁰⁵ Agri-Environmental Schemes in Europe: Switching to Collective Action, July 2015

https://www.researchgate.net/publication/280252379_Agri-Environmental_Schemes_in_Europe_Switching_to_Collective_Action

și o mai bună adaptare a caracteristicilor contractului de agro-mediu la nevoile locale de mediu.

De asemenea, acestea vizează ca: zonele prioritare să fie identificate pe baza vulnerabilității lor la problemele de mediu (zone Natura 2000, bazine hidrografice cu probleme acute de calitate a apei) și numai fermierii aflați în aceste zone să fie eligibili pentru contracte de agro-mediu.

În pofida acestor măsuri instituționale, ministerul agriculturii francez nu a reușit să mărească numărul de înscrieri și să îmbunătățească semnificativ raportul dintre beneficiile de mediu și banii publici cheltuiți. Totuși, guvernul a susținut o măsură care sprijină grupurile de fermieri care intenționează să pună în aplicare proiecte inovatoare pentru îmbunătățirea sistemelor agricole durabile, prin *finanțarea așa-numitelor GIEE*, care sunt *grupuri de interes ecologic*¹⁰⁶ și *economic comun*.¹⁰⁷

Drept exemplu, în regiunea Alsacia, hamsterul european (*Cricetus cricetus*) este considerat o specie pe cale de dispariție. Având în vedere că protecția acestui animal necesită o cantitate minimă de habitat favorabil, un sistem de stimulente cu condiționalitate colectivă a fost implementat din 2013. Cererile de sprijin agroambiental trebuie depuse de un grup de fermieri. Fermierii primesc o *compensație financiară individuală numai dacă au reușit să transforme sau să mențină cel puțin 22% din suprafața totală a terenului într-un habitat favorabil pentru hamsterul alsacian*. Sumele de plată sunt progresive. Ele cresc pe nivel cu suprafața protejată (de la 416 € / ha pentru 22% din habitatul favorabil la 520 € / ha pentru plafonul de 40% din habitatul favorabil). În plus, se așteaptă ca grupul de interes ecologic să decidă în mod colectiv cea mai bună locație a parcelelor favorabile, în funcție de poziția vizuinelor hamsterilor.

GERMANIA

Ideea generală a programelor bazate pe *compensații*¹⁰⁸ este de a îmbunătăți rentabilitatea măsurilor de mediu. Programul **MEKA**¹⁰⁹ - „*MarktEntlastungs und Kulturlandschaftsausgleich*” reprezintă un sistem de compensare pentru fermieri și de protecție a peisajului în regiunea germană Baden-Württemberg.

¹⁰⁶ <https://www.cfdt-ufetam.org/note-de-service-relative-a-la-modulation-des-primas-maaf-2013/>

¹⁰⁷ <https://agriculture.gouv.fr/plus-de-12-000-exploitations-agricoles-engagees-dans-les-groupements-dinteret-economique-et>

¹⁰⁸ <https://core.ac.uk/download/pdf/6560232.pdf>

¹⁰⁹ http://www.landesrecht-bw.de/jportal/portal/page/bsbawueprod.psml?pid=Dokumentanzeige&showdoccase=1&js_peid=Trefferliste&documentnumber=1&numberofresults=1&fromdocdoc=yes&doc.id=VVBW-VVBW000006151&doc.part=F&doc.price=0.0

MEKA-B4 este unul dintre succesorii programului inițial lansat în 1992 și își propune să păstreze pajiști bogate în specii, oferind despăgubiri financiare fermierilor care gestionează pajiști care conțin cel puțin 4 specii cheie de plante.

Potrivit studiilor¹¹⁰ efectuate, *măsurile de agro-mediu* din programul MEKA pot avea un impact pozitiv asupra rentabilității în funcție de proiectarea concretă și de procesul de implementare. Astfel, rezultatele¹¹¹ au arătat că plata a fost suficient de mare pentru a acoperi costurile fermierilor cu fracțiuni de normă, pentru terenurile mai puțin productive și a producătorilor de fân, dar nu suficient de mare pentru a atrage crescători intensivi de bovine și producători de biogaz, parțial din cauza condițiilor de piață în schimbare.

Fermierilor li se plătește o sumă fixă de 60 Euro pe hectar pentru parcelele de teren în care se găsesc 4 specii indicatoare în fiecare din treimile transectului. Plata a fost calculată pe baza renunțării la venituri și a costurilor suportate și a fost inclusă și o reducere a costurilor de intrare. Cele patru specii trebuie să apară în catalogul regional de 28 specii cheie. Atunci când a fost introdusă pentru prima dată, plata a fost concepută pentru a fi o primă suplimentară pentru gestionarea extinsă a pajiștilor bogate în specii. Pentru perioada de programare 2014-2020, măsura „pajiști bogate în specii” a fost îmbunătățită cu o primă mai mare. Fermierii pot selecta componenta bazată pe rezultate pentru pășunile bogate în specii, fie în plus față de o plată de bază bazată pe gestionarea extinsă a pășunilor, fie ca plată independentă.

Programul este deschis tuturor fermierilor din toate regiunile de mediu din Baden-Württemberg, de la câmpiile joase la aproximativ 100 m deasupra nivelului mării până la munții cu peste 1.400 m deasupra nivelului mării. Schema este deschisă tuturor fermierilor dacă pășunea lor îndeplinește pragul minim al speciilor indicatoare prezente. Trebuie să fie prezente cel puțin 4 specii cheie dintr-o listă de 28 de specii potențiale.

În privința mecanismului de control / monitorizare, fermierii trebuie să înregistreze datele de cosit / pășunat și de aplicare a îngrășămintelor pe pajiști în cadrul schemei, dar nu există restricții cu privire la practicile reale de gestionare necesare. Fermierii sunt responsabili de monitorizarea prezenței a cel puțin 4 specii cheie în fiecare dintre cele trei secțiuni de transect pe fiecare parcelă în fiecare an. Controlul și verificarea conformității se efectuează prin mecanismul normal de control IACS, cu aproximativ 5% din toți solicitanții controlați într-un an.

¹¹⁰ Matzdorf și Lorenz , 2010, <https://www.researchgate.net/publication/222006709> *How cost-effective are result-oriented agri-environmental measures-An empirical analysis in Germany*

¹¹¹ <https://www.researchgate.net/publication/295096676> *Result-based agri-environment measures Market-based instruments incentives or rewards The case of Baden-Wurttemberg*

OLANDA

Grupurile olandeze de mediu¹¹² sunt construite pe ideea unor aranjamente instituționale bazate pe implicarea comunităților locale pentru gestionarea resurselor naturale. Acestea vizează atingerea obiectivelor naționale de mediu oferind fermierilor măsuri acceptabile adaptate local pentru menținerea peisajului natural. Asociația fermierilor prezintă un plan de conservare, care este urmat de o negociere a contractelor individuale cu 14 fermieri și redistribuirea fondurilor între participanți¹¹³

Cooperativele sunt sub contract cu guvernul olandez, în parteneriat cu alte organisme publice (de exemplu, consilii de apă, institute de cercetare). În asociație, fermierii se autoguvernează (ex: alegerea măsurilor, configurația lor spațială și gestionarea plăților individuale) iar fermierii participanți sunt recompensați ca un grup pentru că au reușit sau nu au reușit să îndeplinească obiectivele stabilite.¹¹⁴ Dezvoltate inițial în jurul zonelor poluate cu nitrați, acestea oferă în prezent servicii ecosistemice mai largi iar acordurile de compensare între fermierii din cadrul asociațiilor pot fi instituționalizate formal.

În Țările de Jos, acest nou model de plăți pentru **măsurile agro-mediu-climă** (AECM) a fost adoptat în 2015¹¹⁵. Înainte de 2015, plățile erau destinate fermierilor individuali, dacă aceștia puneau în aplicare măsuri standard de gestionare a terenurilor, pe baza venitului mediu renunțat și a costurilor suportate. Acest model a condus la o pondere redusă de participare la solurile cu randament ridicat, întrucât plata AECM a fost insuficientă pentru a compensa veniturile renunțate la aceste soluri. În noul model, plățile AECM sunt direcționate către grupurile regionale de fermieri în locul fermierilor individuali.

În privința condițiilor de implementare, *măsurile de agromediu* sunt axate în special pe conservarea speciilor din Directiva Păsări și Habitat și numai fermierii din zonele favorabile anumitor specii pot solicita plăți AECM. În acest sens, grupul de mediu este beneficiarul agenției de plăți și, ca atare, intermediar între agenția de plăți și fermieri. Plățile sunt maximizate la cea mai mare rată de compensare admisă (conform reglementărilor UE) pe baza costurilor suportate și a venitului renunțat și fixate pe baza acordului dintre asociații și guvernul regional.

În scopul creșterii eficacității măsurilor AECM, se acordă mai multă responsabilitate pentru gestionarea naturii grupurilor locale de fermieri (asociații). Fiecare grup își

¹¹² https://ageconsearch.umn.edu/record/289774/files/Kuhfuss-Should%20agri-environmental%20schemes%20aim%20at%20coordinating%20farmers%27%20pro-environmental%20practices_a.pdf

¹¹³ https://www.researchgate.net/publication/267506177_Agri-environmental_collaboratives_for_landscape_management_in_Europe

¹¹⁴ https://www.researchgate.net/publication/233841696_Collective_action_for_multi-scale_environmental_management_Achieving_landscape_policy_objectives_through_cooperation_of_local_resource_managers

¹¹⁵ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14735903.2016.1232015>

elaborează propriul plan de management al naturii, pe baza obiectivelor definite la nivel provincial. Această abordare ascendentă, inclusiv utilizarea cunoștințelor locale, crește atractivitatea fermierilor de a se înscrie în schemele de compensare.

Referitor la mecanismul de control / monitorizare, se permite o flexibilitate sporită la nivel de fermă și teren în ceea ce privește măsurile de agro-mediu și plățile. Datorită poziției asociației ca beneficiar final, grupul de mediu poate dezvolta o politică financiară internă adecvată. Poate ajusta plățile individuale în funcție de circumstanțele locale (de exemplu, pentru a motiva fermele relativ intensive să adere la schemă), să introducă plăți bazate pe rezultate (de ex. fermă de success) pentru a evita plata pentru „câmpuri goale” și aplică o diferențiere a plății în funcție de intensitatea culturilor (pentru a atrage, de asemenea, suprafețe cultivate intensiv). Asociația contractează o suprafață de teren puțin mai mare cu fermierii decât cu guvernul pentru a evita abandonarea terenurilor. De asemenea, creează un sistem financiar utilizând plăți ușor mai mici decât valorile maxime pe care alte sisteme le permit.

De asemenea, **schemele de plăți agroambientale (RBAPS)** bazate pe rezultate pot oferi multe avantaje pentru părțile interesate din programul de dezvoltare rurală (PDR)¹¹⁶. Acestea includ mai multă flexibilitate pentru fermieri și rezultate mai bune pentru conservarea naturii, precum și o îmbunătățire a raportului calitate-preț și vizibilitatea rezultatelor din PDR. RBAPS sunt utilizate în mod obișnuit pentru gestionarea habitatelor florale (cum ar fi pajiștile de flori de pe pășunile pentru animale) și pot fi folosite și pentru conservarea faunei. Măsurile pentru protecția păsărilor de pe pajiști implică o metodă inovatoare de implementare prin care plățile de agro-mediu sunt furnizate direct fermierilor, dar apoi transferate către o grup/asociație (*Agrarische Natuurvereniging* - ANV¹¹⁷) care redistribuie fondurile în funcție de rezultatele conservării naturii către ferme. Aceste scheme funcționează în principal în partea de vest a țării.

Sistemele de plăți pentru protecția păsărilor se concentrează pe îmbunătățirea stării de conservare a populațiilor de păsări din pajiști, deoarece aceste specii au suferit un declin continuu ca urmare a intensificării practicilor agricole în habitatele lor. Scopul utilizării unui model de compensare este de a se asigura că „banii urmează păsările”, astfel încât fermierii care au performanțe bune în practicile de conservare a naturii să fie despăgubiți în consecință.

Utilizarea unei abordări participative oferă o acoperire strategică și teritorială a habitatelor păsărilor. Membrii acestor asociații - ANV promovează, de asemenea, abordări incluzive ale acțiunilor de agromediu și acționează ca modele de implicare a părților interesate.

¹¹⁶ https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/nl-cooperative-rbaps-gp_web.pdf

¹¹⁷ https://translate.google.com/translate?hl=en&sl=nl&u=https://nl.wikipedia.org/wiki/Agrarische_natuurvereniging&prev=search&pto=aue

Schemele de plăți pentru fermieri se aplică din 2005 și se concentrează pe protecția cuiburilor (ceea ce implică în primul rând marcarea și evitarea cuiburilor atunci când se desfășoară operațiuni agricole). Plățile se fac pentru fiecare cuib. Fiecare asociație agricolă are o politică de preț diferită, cu plăți care variază între 25 Euro și 150 Euro per cuib, în funcție de deficitul speciilor de păsări. Schema este bazată pe rezultate și solicită participanților să monitorizeze cuiburile de păsări de pe terenul lor, pentru a obține date despre numărul de păsări din acel loc. Schema este finanțată în mare parte din plăți de agro-mediu din PDR acordate membrilor ANV, din care o parte sunt redistribuite în mod voluntar prin intermediul ANV-urilor. Disponibilitatea fermierilor de a pune în comun o parte din plățile lor de agro-mediu prin intermediul asociațiilor agricole provine din rolul important pe care îl are abordarea asociativă în agricultura olandeză.

Asociațiile agricole oferă, de asemenea, consiliere și sprijin fermierilor angajați în scheme de agro-mediu. Fermierii sunt responsabili de numărarea și monitorizarea cuiburilor de păsări împreună cu voluntarii locali. Prin această abordare, fermierii identifică locația cuiburilor de păsări pe hărți speciale, care sunt furnizate de ANV-ul lor respectiv, și le trimit ANV-ului pentru revizuire. Cuiburile sunt apoi verificate anual de către personalul ANV în funcție de locul în care au fost cartografiate de fermier. Multe grupuri publică rezultatele în rapoartele lor anuale, iar unele includ informații suplimentare de monitorizare, cum ar fi proporția cuiburilor care au produs pui de vârstă mică sau numărul de ouă depuse. Cu toate acestea, monitorizarea ratelor de supraviețuire a puilor nu este încă practică standard în majoritatea ANV-urilor.

2.3 DESPĂGUBIRI PENTRU DAUNE PRODUSE DE ANIMALE

FRANȚA

Statul francez nu este responsabil pentru *daunele cauzate de animalele* protejate, conform *Legii privind protecția naturii*¹¹⁸ din 1976, cu modificările ulterioare, care afirmă că protecția animalelor sălbatice este de interes general.¹¹⁹ Cu toate acestea, statul a luat *măsuri de compensare* pentru daunele provocate de urși, lupi și râși.

Decizia de plată a compensației pentru fermieri este luată de *Direcția departamentală pentru agricultură și păduri (DDAF)*, în calitate de reprezentant departamental al Ministerului Agriculturii. DDAF se bazează pe 3 tipuri de structuri pentru controlul și plata daunelor, în funcție de sectorul geografic: ONG-uri (cum ar fi Fundația franceză pentru natură și mediu

¹¹⁸<http://droitnature.free.fr/Shtml/LoiProtectNature.shtml#:~:text=Loi%20relative%20%C3%A0%20la%20protection,les%20esp%C3%A8ces%20et%20les%20milieux.&text=La%20loi%20de%20juillet%201976,du%20co de%20de%20l'environnement>

¹¹⁹https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/life/damage_bears_wolves.pdf

(FFNE), asociații de vânătoare și grupuri inter-comunale (cum ar fi și Asociația pentru Dezvoltare Turistică (ADET), Federația Departamentală a Vânătorilor și Institutul de Patrimoniu din Upper Bearn (IPHB). DDAF și toate organismele care efectuează plăți de despăgubire în numele acestuia sunt finanțate de Ministerul Mediului, ceea ce înseamnă că, chiar dacă statul francez nu este răspunzător pentru daune, acesta se ocupă de fapt de această chestiune.

Procedurile de compensare există, în funcție de zona și de prădătorul care a cauzat dauna. În zonele frecventate de lupi, reclamantul trebuie să contacteze DDAF, care apoi contactează, fie un reprezentant al unuia dintre parcurile naționale sau regionale, fie Oficiul Național de Vânătoare-ONC. Un reprezentant al uneia dintre cele două structuri efectuează o inspecție și redactează un raport descriptiv cu privire la natura atacului. Acest raport este trimis Direcției Agricole Departamentale (DDAF), care transmite acest raport către expertul în daune al ONG. Acest expert își dă avizul cu privire la natura prejudiciului și apoi DDAF este cea care ia decizia finală cu privire la plata despăgubirii. În cazul unui litigiu privind cuantumul compensării, dosarul este prezentat Grupului Local de Monitorizare care este format din reprezentanți ai DDAF, profesilor agricole, ONG. Acest grup se întrunește la fiecare 6 luni și se ocupă de toate cazurile litigioase. Odată luate deciziile finale de despăgubire, dosarele care au fost acceptate pentru despăgubiri sunt trimise Fundației Franceze pentru Natură și Mediu (FFNE), care efectuează plata în medie în termen de 3 luni (poate dura însă de la 2 la 6 luni).¹²⁰

În cazul *pagubelor agricole*¹²¹, expertul agricol redactează, de asemenea, un raport care indică valoarea pagubei. Toate documentele trebuie trimise Direcției Agricole Departamentale (DDAF) în termen de 5 zile de la solicitare. După primirea acestor documente, DDAF notifică Asociația Departamentală a Vânătorilor sau ADET, care au o întârziere maximă de o lună după notificare pentru a despăgubi reclamantul. Timpul mediu necesar pentru plata compensării este de 3 săptămâni. Dacă reclamantul contestă opinia experților sau experții nu pot stabili cu certitudine natura prejudiciului, dosarul este examinat de către Comitetul de apel și prefectul este cel care ia decizia finală.

GRECIA

Organismul responsabil pentru deciziile legate de *compensarea daunelor* produse de tot felul de cauze naturale (vreme, animale sălbatice, boală) este **ELGA**, - *Organizația Greacă pentru Asigurări Agricole*¹²². Acesta este un organism semi-public ale cărui surse financiare provin în principal din primele obligatorii de asigurare ale fermierilor și

¹²⁰ https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/life/damage_bears_wolves.pdf

¹²¹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2351989415300214>

¹²² <http://www.elga.gr/>

crescătorilor de animale din Grecia.¹²³ Alte surse financiare provin din comisioane pentru tranzacții comerciale, cum ar fi permisele de irigații. Prin urmare, ELGA este considerat un organism autofinanțat și primește finanțare de la statul grec numai în cazurile extreme de deficit financiar.¹²⁴

Procedura generală de despăgubire este mai mult sau mai puțin similară în toate regiunile: daunele trebuie declarate de către persoana care a suferit-o (reclamantul) cu cea mai scurtă întârziere posibilă autorităților locale care fie verifică daunele, fie contactează autoritățile competente care trimit personal calificat pentru inspecție. Scopul inspecției este de a determina cauza și de a estima costul daunelor (felul și numărul de animale ucise) și de a identifica caracteristicile particulare ale atacului (de exemplu, dacă a avut loc în timpul zilei, dacă a avut loc lângă o zonă împădurită, dacă animalele au fost păzite, etc). Inspecția constă de obicei într-un interviu cu fermierul, o inspecție a zonei pentru a găsi urme de prădători și o inspecție a rămășițelor animalelor sau a culturilor afectate. După finalizarea inspecției, se completează un raport și se trimite autorității competente, care emite decizia finală cu privire la plata sau nu a unei compensații, pe baza unor categorii specifice de rezultate ale inspecției.¹²⁵

Reclamantul trebuie să prezinte o cerere în termen de 24 de ore de la descoperirea pagubei vara și 48 de ore pe timp de iarnă. Termenul de 48 de ore este acordat și acelor fermieri care locuiesc în sate îndepărtate. Cererea de despăgubire este prezentată reprezentanților locali ai ELGA - compania de asigurări agricole (de exemplu, secretarii comunităților locale sau ai municipalităților). Cererea trebuie să fie însoțită de o taxă de inspecție, al cărei scop este descurajarea declarațiilor „false” și acoperirea unei părți din costurile inspecției. Taxa variază în funcție de mărimea animalului ucis și se plătește pentru fiecare animal: 1,3 euro pe oaie sau capră, 16,3 euro pe vacă, catâr, cal, măgar. Taxa pentru inspecția pagubelor agricole este de 1,6 euro pe stup, 0,6 euro pe acru și 0,3 euro pe copac cu fructe.

Mecanisme de compensare: odată plătită taxa, reprezentantul ELGA contactează biroul local ELGA, care trimite în termen de 24 sau 48 de ore (în funcție de sezon și de proximitatea locației) un inspector (un medic veterinar în caz de daune la animale și un agricultor în caz de pagube agricole). Inspectorul trimite un raport către birourile locale ELGA, indicând natura pagubei.

În cazul *daunelor agricole*, acest raport indică, de asemenea, dacă daunele depășesc 5% din suprafața totală din recoltă sau nu. Acest raport este ulterior trimis la sediul ELGA din Atena, care transferă către birourile locale fondurile necesare pentru plata compensației. Întârzierea despăgubirii între momentul prezentării cererii de despăgubire și plata

¹²³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-el_en.pdf

¹²⁴ [https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC45927/regno_jrc45927_agriinsurancesif2\].pdf](https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC45927/regno_jrc45927_agriinsurancesif2].pdf)

¹²⁵ https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/life/damage_bears_wolves.pdf

despăgubirii poate dura în medie 2,5 luni. În cazul unui litigiu privind cuantumul compensării, ELGA apelează la unul dintre cei mai experimentați inspectori sau chiar personal din laboratoarele științifice ale facultăților sau ale institutelor specializate. Pentru această a doua inspecție, reclamantul trebuie să plătească dublul taxei de inspecție inițiale, adică 2,6 euro pentru ovine și caprine și 32,6 euro pentru bovine și ecvine. Reclamantii pot solicita, de asemenea, despăgubiri de la proiectele de mediu în cazul în care anumite daune nu sunt acoperite de ELGA. Reclamantul trebuie să contacteze beneficiarul care conduce aceste proiecte de mediu și care trimite unul dintre asistenții locali ai săi pentru a face o evaluare a gravității și valorii daunelor. Asistentul trebuie să completeze un raport special și să îl trimită la sediu. Plata despăgubirii este transferată la sediul local care plătește reclamantul.

SUEDIA

Schema de plată compensatorie vizează protejarea și conservarea a 2 carnivore mari, originare din Laponia suedeză, râsul (lynx) și lupul.¹²⁶ Aceste scheme de plată se adresează zonelor de păstorire a renilor sami din nordul Suediei - zone sălbatice, de pădure și tundră și au fost preluate pe scară largă în cele 51 de comunități sami.

Plățile se efectuează în funcție de numărul de prădători (râși și lupi) observați în fiecare an. Ținta anuală este de a înregistra 90 de exemplare de lupi și 80 de râși, care pot indica populația globală din fiecare specie. Cuantumul plății este determinat în funcție de costul daunelor pe care se așteaptă să le producă fiecare animal sălbatic de-a lungul vieții lor. Ca exemplu, nivelul de plată în anul 2007 pentru fiecare din cele 2 specii a fost de 200.000 coroane suedeze SEK (aproximativ 22.045 Euro), cu plăți suplimentare pentru observări individuale ale fiecărei specii. Plățile se fac către satele sami ca o plată comună iar distribuția este făcută ulterior către păstori/fermieri. În multe cazuri, păstorii au un cuvânt de spus în modul în care banii sunt distribuiți.

Condițiile de implementare implică dovezi relativ limitate care să sugereze dacă schema a avut un impact reușit asupra numărului de specii. Cu toate acestea, atât populațiile de râși, cât și de lupi au crescut și se crede că acest lucru se datorează cel puțin parțial schemei de compensare.

Mecanismul de control este detaliat și necesită inventare de carnivore în fiecare iarnă. Un reprezentant din fiecare sat este responsabil de legătura cu autoritatea de plată. Beneficiarii plăților de compensare trebuie să fie instruiți în topografie și măsurare înainte de a efectua orice evaluare. Monitorizarea se desfășoară în cooperare între păstori/fermieri și pădurarii din cadrul autorității locale, care ies la verificarea vizuinelor prădătorilor.

¹²⁶ <https://edepot.wur.nl/451594>

SPANIA

Administrațiile regionale ale comunităților autonome sunt responsabile pentru *compensarea daunelor cauzate de animalele sălbatice* cel puțin în zonele care sunt gestionate de aceste administrații (de exemplu, parcuri naturale și rezervații de vânătoare). Deciziile de compensare pentru fermieri și plățile sunt luate în general de către organismul public responsabil cu mediul la nivel regional. Situația variază semnificativ de la o regiune la alta, în ceea ce privește daunele cauzate de speciile protejate și durata procedurii de compensare.¹²⁷

În **Catalunia**, reclamantul trebuie să adreseze o cerere către Departamentul Agriculturii, care trimite unul dintre specialiștii săi pentru inspecția pagubelor. Inspecția se efectuează, fie în aceeași zi în care a fost prezentată cererea, fie în ziua următoare. Plata compensației durează de obicei între o jumătate de lună și 2 luni. Cazurile litigioase sunt tratate de o comisie specială formată din primari locali, președintele administrației Regiunii Catalunia și reprezentanți ai crescătorilor de vite.

În **Asturia**, cererea de daune trebuie prezentată, fie celui mai apropiat ocol silvic, fie Departamentului Agriculturii. Conform unui decret regional, cererile de despăgubire trebuie prezentate în termen de 3 zile. Pagubele sunt inspectate de personalul autorității regionale de mediu, în principal pădurari sau medici veterinari specializați. În cazul atacurilor asupra animalelor, inspecțiile sunt efectuate imediat. Plata se face în termen de o lună de la luarea deciziei de despăgubire. Dacă există un caz litigios, acesta este prezentat Consiliului guvernamental, iar dacă verdictul este negativ, acesta poate fi înaintat spre soluționare instanțelor de judecată.

¹²⁷https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/life/damage_bears_wolves.pdf

BIBLIOGRAFIE

Bamière, L., David, M., & Vermont, B. (2013). Agri-environmental policies for biodiversity when the spatial pattern of the reserve matters. *Ecological Economics*, 85, 97–104.

Banerjee, S., Kwasnica, A.M. & Shortle, J.S.,(2012). Agglomeration bonus in small and large local networks: A laboratory examination of spatial coordination. *Ecological Economics*, 84, 142–152.

Barbut, L., & Baschet, J. (2005). L'évaluation de la politique de soutien à l'agroenvironnement. *Notes et études économiques*, 22, 37-68.

Bernheim B. (1994). A theory of conformity, *Journal of Political Economy*, 102 (5) p. 841-77.

Bikhchandani S., Hirshleifer D., & Welch I. (1998) Learning from the behavior of others: conformity, fads and informational cascades. *Journal of Economic Perspectives*, 12, 151-70.

Chabé-Ferret, S. & Subervie, J.(2013). How Much Green for the Buck? Estimating Additional and Windfall Effects of the French Agro-Environmental Schemes by DID-Matching. *Journal of Environmental Economics and Management*, 65,(1) 12-27.

Christensen, T., Pedersen, A. B., Nielsen, H. O., Mørkbak, M. R., Hasler, B., & Denver, S. (2011). Determinants of farmers' willingness to participate in subsidy schemes for pesticide-free buffer zones--A choice experiment study. *Ecological Economics*, 70(8), 1558–1564.

DEFRA, (2011).The Natural Choice: securing the value of nature, London: UK Government, 84p.

Depres, C., Grolleau, G.&Mzoughi, N., 2008. Contracting for Environmental Property Rights: The Case of Vittel: *Economica*, 75, 412–434.

Dietz, R. D. (2002). The estimation of neighborhood effects in the social sciences: An interdisciplinary approach. *Social Science Research*, 31(4), 539–575.

Drechsler, M., Wätzold, F.,Johst, K.&Shogren, J.F. (2010). An agglomeration payment for costeffective biodiversity conservation in spatially structured landscapes. *Resource and Energy Economics*, 32, 261–275.

Ducos, G., Dupraz, P.& Bonnieux, F. (2009). Agri-environment contract adoption under fixed and variable compliance costs. *Journal of Environmental Planning and Management*, 52(5), 669– 687.

Dupraz, P., Latouche, K. & Turpin, N., 2007. Programmes agri-environnementaux en présence d'effets de seuil: Cahiers d'Economie et Sociologie Rurales, 82-83, 5–32.

Dupraz, P., Latouche, K. & Turpin, N. (2009). Threshold effect and co-ordination of agrienvironmental efforts. Journal of Environmental Planning and Management, 52(5), 613–630.

Dupraz, P., Vermersch, D., Henry De Frahan, B., & Delvaux, L. (2003). The Environmental Supply of Farm Households. Environmental and Resource Economics, 25, 171–189.

ECA European Court of Auditors (2011), Is agri-environment support well designed and managed? Special report No7, 88 pages Falconer, K., & Saunders, C. (2002). Transaction costs for SSSIs and policy design. Land Use Policy, 19(2), 157–166.

Forman, R.T.T., (1995). Some general principles of landscape and regional ecology. Landscape Ecology, 10, 133–142.

Franks, J. R. (2011). The collective provision of environmental goods: a discussion of contractual issues. Journal of Environmental Planning and Management, 54(5), 637–660.

Franks, J. R., & Emery, S. B. (2013). Incentivising collaborative conservation: Lessons from existing environmental Stewardship Scheme options. Land Use Policy, 30(1), 847–862. doi:10.1016/j.landusepol.2012.06.005

Goldman, R. L., Thompson, B. H., & Daily, G. C. (2007). Institutional incentives for managing the landscape: Inducing cooperation for the production of ecosystem services. Ecological Economics, 64(2), 333–343.

Hanley, N., Whitby, M., & Simpson, I. (1999). Assessing the success of agri-environmental policy in the UK. Land Use Policy, 16(1999), 67–80.

Kuhfuss, L., Jacquet, F., Préget, R. & Thoyer, S. (2012). Le dispositif des MAE pour l'enjeu eau : une fausse bonne idée ? Review of Agricultural and Environmental Studies, 93(4), 395–422.

Kuhfuss, L., Préget, R. & Thoyer, S. (2014). Préférences individuelles et incitations collectives : quels contrats agroenvironnementaux pour la réduction des herbicides par les viticulteurs ? Review of Agricultural and Environmental Studies, 95(1), 111–143.

Le Coent, P., Préget, R. & Thoyer, S., (2014) Why pay for nothing? An experiment on a conditional subsidy scheme in a threshold public good game. Economics Bulletin, 34(3), 1976–1989.

Ma, S., Swinton, S.M., Lupi, F. & Jolejole-Foreman, C. (2012). Farmers' Willingness to Participate in Payment-for-Environmental-Services Programmes. *Journal of Agricultural Economics*, 63(3), 604–626.

Michaud A., Désolé M., Kuhfuss L., Préget R., & Thoyer S. (2014). Bilan de la mise en œuvre des MAEt en France (2007-2012). Synthèse des résultats d'une enquête nationale menée en 2013. 4 pages, mimeo Ministère de l'Agriculture. (2013). Programme de développement rural hexagonal 2007 - 2013 - TOME 2 : Chapitres 5 à 16 (Version 7 validée par la Commission) (354 p.).

Muradian, R., 2001. Ecological thresholds: a survey. *Ecological economics*, 38, 7–24.

Oréade-Brèche (2005) - Evaluation des mesures agro-environnementales, (p. 233).

Parkhurst G., Shogren J., Bastian C., Kivi P., Donner J. & Smith R., 2002, Agglomeration bonus: an incentive mechanism to reunite fragmented habitat for biodiversity conservation, *Ecological Economics*, 41, pp 305-328.

Parkhurst, G.M. & Shogren, J.F., 2007. Spatial incentives to coordinate contiguous habitat. *Ecological Economics*, 64, 344–355.

Peerlings, J. & Polman, N. (2009). Farm choice between agri-environmental contracts in the European Union. *Journal of Environmental Planning and Management*, 52(5), 593–612.

Perrings, C. & Pearce, D., 1994. Threshold effects and incentives for the conservation of biodiversity. *Environmental & Resource Economics*, 4, 13–28.

Prager, K. & Vanclay, F., 2010. Landcare in Australia and Germany: comparing structures and policies for community engagement in natural resource management: *Ecological Management & Restoration*, 11, 187–193.

Renting, H. & Van Der Ploeg, J.D., 2001. Reconnecting nature, farming and society: environmental cooperatives in the Netherlands as institutional arrangements for creating coherence. *Journal of Environmental Policy & Planning*, 3, 85–101.

Ruto, E., & Garrod, G. (2009). Investigating farmers' preferences for the design of agri-environment schemes: a choice experiment approach. *Journal of Environmental Planning and Management*, 52(5), 631–647.

Shogren, J. F., & Taylor, L. O. (2008). On Behavioral-Environmental Economics. *Review of Environmental Economics and Policy*, 2(1), 26–44.

Sustein C. & Thaler R. (2008). *Nudge: improving decisions about health, wealth and happiness*. New Haven and London Yale University Press. Uthes, S., & Matzdorf, B. (2013).

Studies on agri-environmental measures: a survey of the literature. Environmental Management, 51(1), 251–66.

Vanslebrouck, I., Van Huylenbroeck, G., & Verbeke, W. (2002). Determinants of the Willingness of Belgian Farmers to Participate in Agri-environmental Measures. Journal of Agricultural Economics, 53(3), 489–511.

Warziniack, T., Shogren, J.F. & Parkhurst, G., 2007. Creating contiguous forest habitat: An experimental examination on incentives and communication. Journal of Forest Economics, 13, 191–207.

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540374/IPOL_STU\(2015\)540374_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540374/IPOL_STU(2015)540374_EN.pdf)

Compensation Payments in EU Agriculture Johan F.M. Swinnen LICOS Centre for Institutions and Economic Performance & Department of Economics University of Leuven (KUL) & Centre for European Policy Studies Brussels
<https://core.ac.uk/download/pdf/6560232.pdf>

Result-oriented agri-environmental schemes in Europe and their potential for promoting behavioural change - Rob J.F.Burton^a G.Schwarz^b
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264837712000853>

<https://www.farm-europe.eu/travaux/mobilizing-the-european-agricultural-recovery-fund-for-an-accelerated-transition-towards-a-double-performance-european-agriculture/>

https://www.oecd-ilibrary.org/sites/agr_pol-2018-14-en/index.html?itemId=/content/component/agr_pol-2018-14-en

https://www.preventionweb.net/files/12515_jrcreferencereport200909agriins1.pdf

<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/d974f297-en/index.html?itemId=/content/component/d974f297-en>

<https://www.daera-ni.gov.uk/articles/salmonella>

<http://budget.gov.ie/Budgets/2020/Documents/Budget/Animal%20Health%20-%20TB%20Eradication.pdf>

Organic Farming Support Payments in the EU Gerald Schwarz, Hiltrud Nieberg und Jörn Sanders <https://orgprints.org/18013/1/schwarz-2010-vti.pdf>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=legisum%3A4375561>

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/performance-agricultural-policy/agriculture-country/eu-country-factsheets_en

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-lv_en.pdf

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-lt_en.pdf

https://www.researchgate.net/publication/264386739_Estimating_compensation_payments_for_onfarm_conservation_of_agricultural_biodiversity_in_developing_countries

<https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/0307.html>

Rob Fraser, Compensation Payments and Animal Disease: Incentivising Farmers Both to Undertake Costly On-farm Biosecurity and to Comply with Disease Reporting Requirements, Environ Resource Econ DOI 10.1007/s10640-016-0102-7

Yann Desjeux, Herve Guyomard, Laure Latruffe. Agricultural policies in France : from EU regulation to national design. [Contract] IERiGZ - Polish Institute of Agricultural and Food Economics. 2007, 55 p. fhal-01594140 <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-01594140/document>

Belgium, The agri-environmental measures which have been proposed in the Walloon Region of Belgium in the 5-year period with the farmers running from 2007 to 2013 (cf. [Table 1](#)), <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S092180091500316X>

<https://www.stiriagricole.ro/cum-planuiesc-mai-multe-state-din-europa-de-est-sa-sustina-fermierii-56633.html>

<https://agrointel.ro/172534/subventia-apia-hectar-pasune-2021/>

<http://www.apia.org.ro/ro/masura-13-plati-pentru-zonele-care-se-confrunta-cu-constrangeri-naturale>

<https://www.revistafermierului.ro/din-revista/opinii/d-ale-gurii/itemlist/tag/animale.html?start=10>

<http://www.apia.org.ro/ro/institutii-similare/olanda&page=7>

<https://www.1asig.ro/UNSAR-Asigurarile-agricole-mai-accesibile-pentru-fermierii-romani-articol-3,100-60871.htm>

<https://www.agrofood.ro/Articol-Fermierii-olandezi%2C-nemultumiti-de-masurile-de-lupta-impotriva-incalzirii-globale-care-vizeaza-sectorul-lor---/3828>

<https://www.lumeasatului.ro/stiri-agricultura/subventii-apia/tag/plati%20directe.html>

http://www.fao.org/ag/againfo/resources/documents/compensation_guide/developing_a_national/5_who_pays_for_compensation.html

<https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/home.html>

http://www.efnecp.org/download/blg_rom/FinalReport_HNVfarming_BulgariaRomania_EFNCP-WWFDCP.pdf

https://www.cleiss.fr/docs/regimes/regime_france_agricole_salaries_en.html#introduction

<https://www.oecd.org/agriculture/topics/risk-management-and-resilience/>

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic/state-aid-cases/greece_ro

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/jobs-and-economy-during-coronavirus-pandemic/state-aid-cases/italy_ro

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_10/SR_BPS_EN.pdf

<https://extranet.greens-efa.eu/public/media/file/1/6769>

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-sk_en.pdf

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-it_en.pdf

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_10/SR_BPS_EN.pdf

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-be_en.pdf

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-statistical-factsheet-bg_en.pdf